

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av 28 och 47 j § lagen om arbetsavtal, 16 § semesterlagen och 13 § lagen om studieledighet

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att bestämmelserna om lön för sjukdomstid och om stadgandenas tvingande natur vad gäller förfarandet vid upphävande av arbetsavtal i lagen om arbetsavtal samt bestämmelserna om stadgandenas ovillkorlighet i semesterlagen och i lagen om studieledighet ändras så, att en arbetsgivare som är skyldig att iakttä ett allmänt bindande kollektivavtal skall få tillämpa också sådana bestämmelser i kollektivavtalet som uppgjorts med stöd av de nämnda bestämmelserna och som minskar de förmåner som enligt lag tillkommer ar-

betstagarna. Enligt propositionen skall arbetsgivare som iakttar ett allmänt bindande kollektivavtal dock inte kunna ingå lokala avtal som baserar sig på de kollektivavtalsbestämmelser som avses ovan.

Syftet med propositionen är att försätta en arbetsgivare som iakttar ett allmänt bindande kollektivavtal i samma ställning som en sådan arbetsgivare som tillämpar ett kollektivavtal enligt lagen om arbetsavtal.

Lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att de har antagits och blivit stadfästa.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

1.1. Nuläget i lagstiftningen

Arbetslagstiftningen innehåller ett antal tvingande bestämmelser, från vilka undantag dock kan göras genom kollektivavtal. Bestämmelserna är tvingande för parterna i arbetsavtalet, men överenskommelse om dem kan ingås genom kollektivavtal mellan antingen arbetsgivaren och en arbetstagarorganisation eller arbetsgivarnas och arbetstagnas riksomfattande organisationer.

De så kallade halvtvingande bestämmelserna i arbetslagstiftningen skiljer sig från varandra förutom till innehållet också i fråga om sådana omständigheter som t.ex. på vem de kollektivavtalsbestämmelser som uppgjorts med stöd av dem får tillämpas samt vilka verkningar kollektivavtalsbestämmel-

serna har efter det att avtalsperioden löpt ut och innan ett nytt kollektivavtal ingås.

I lagen om arbetsavtal (320/1970), lagen om hushållsarbetstagares arbetsförhållande (951/1977), arbetstidslagen (605/1996), statsrådets beslut om skjuts för arbetstagare i nattarbete (869/1996), semesterlagen (272/1973), lagen om studieledighet (273/1979) och förordningen om studieledighet (864/1979) finns bestämmelser om sådant som genom kollektivavtal kan överenskommas på annat sätt.

I 28 § *lagen om arbetsavtal* sägs att är en arbetstagare, sedan arbetsförhållandet fortgått en månad, förhindrad att utföra arbete till följd av sjukdom eller olycksfall som han inte har vållat uppsåtligen eller genom grov vårdslöshet, har han medan arbetsförhållandet fortgår rätt att under den tid hindret varar få lön högst till utgången av den sjunde

vardagen efter den dag då hindret uppstod. Om arbetsförhållandet har varat en kortare tid än en månad vid den tidpunkt då det ovan avsedda hindret uppstår, har arbetstägaren på motsvarande sätt rätt att få 50 procent av sin lön under den tid hindret varar. Enligt 2 mom. kan den rätt som enligt 1 mom. tillkommer arbetstägaren begränsas genom kollektivavtal. En bestämmelse i kollektivavtalet får av avtalet bunden arbetsgivare tillämpa även på de arbetstägare som inte är bundna av kollektivavtalet, men i vilkas arbetsförhållanden kollektivavtalets bestämmelser skall tillämpas enligt lagen om kollektivavtal (436/1946). Om det har överenskommit i arbetsavtalet, får en sådan bestämmelse i kollektivavtalet fortfarande iakttas efter det att kollektivavtalet upphört att gälla tills ett nytt kollektivavtal träder i kraft i fråga om sådana arbetsförhållanden där bestämmelsen skulle få tillämpas, om kollektivavtalet fortfarande vore i kraft.

Enligt 47 j § 2 mom. *lagen om arbetsavtal* har arbetsgivarnas och arbetstägarnas riksomfattande centralorganisationer rätt att genom kollektivavtal komma överens om något annat än vad som bestäms i 3 a kap. och 37 § 3 mom. angående upphävande av arbetsavtal. I fråga om andra bestämmelser än den som gäller ersättning vid ogrundat upphävande av arbetsavtal tillkommer denna rätt även arbetsgivarnas och arbetstägarnas riksomfattande föreningar.

I 16 § 2 mom. *semesterlagen* sägs att arbetsgivar- och arbetstagarföreningar med hela landet såsom verksamhetsområde har rätt att ingå avtal om att låta vintersemester ingå i en mellan parterna överenskommen förkortning av arbetstiden, om semesterperioden, om semesterens längd då den fastställs enligt andra meningen i 3 § 3 mom., om sparad ledighet, om uppdelning av semester samt om uträkning och utbetalning av semesterlön och semesterersättning på något annat sätt än det som bestäms i lagen. Sådana bestämmelser i kollektivavtal får en av avtalet bunden arbetsgivare tillämpa även på arbetstägare som inte är bundna av kollektivavtalet, men i vilkas arbetsförhållanden dess bestämmelser i övrigt iakttas. Om iakttagandet av bestämmelserna i kollektivavtalet efter det att avtalet har upphört att gälla bestäms på samma sätt som i fråga om lönen för sjukdomstid i lagen om arbetsavtal.

Enligt *lagen om studieledighet* kan man genom kollektivavtal göra undantag från det

som i lagen bestäms om rätt till studieledighet, förfarande vid ansökan om och beviljande av studieledighet samt avbrytande av studieledighet. På motsvarande sätt kan man genom kollektivavtal avvika från bestämmelserna i förordningen om studieledighet bl.a. till den del de gäller utbildning som berättigar till studieledighet, studieformer, sättet för beviljande av studieledighet, ansökan om och avbrytande av studieledighet samt arbetstägares rätt att uppskjuta studieledighet.

Enligt 17 § *lagen om arbetsavtal* skall arbetsgivaren i arbetsavtal eller arbetsförhållande i övrigt iakttas åtminstone de lönevillkor och andra villkor som bestäms för ifrågavarande eller därmed närmast jämförligt arbete i ett riksomfattande kollektivavtal vilket bör anses vara allmänt i vederbörande bransch. Arbetsgivaren skall iakttas bestämmelserna i ett allmänt bindande kollektivavtal såsom minimivillkor i arbetsförhållandet. Detta innebär att bestämmelserna i ett allmänt bindande kollektivavtal åsidosätter lagens dispositiva bestämmelser samt motsvarande villkor i arbetsavtalet, förutom när villkoren i arbetsavtalet är förmånligare för arbetstägaren. Detta beror å ena sidan på formuleringen i 17 § 1 mom., å andra sidan på den förmånlighetsprincip som skall tillämpas i arbetslagstiftningen.

Det har ansetts att 17 § med sin karaktär av minimivillkor leder till att ett allmänt bindande kollektivavtal medför enbart rättigheter för arbetstägarna och på motsvarande sätt enbart skyldigheter för arbetsgivarna. På grund av detta får de arbetsgivare som med stöd av 17 § iaktar ett kollektivavtal inte tillämpa sådana bestämmelser i kollektivavtalet som på något sätt minskar eller förändrar förmåner och arrangemang som med stöd av lagens tvingande bestämmelser tillkommer arbetstägaren, förutsatt att inte något annat uttryckligen har bestämts i lagen. Ett dylikt arrangemang har genomförts i arbetstidslagen.

Enligt 9 och 40 § *arbetstidslagen* får arbetsgivare tillämpa sådana kollektivavtalsbestämmelser som uppgjorts med stöd av de legitimerande bestämmelserna i nämnda lag även i arbetsförhållandena för sådana arbetstägare som inte är bundna av kollektivavtalet, men i vars arbetsförhållanden kollektivavtalets bestämmelser iakttas i övrigt. Enligt de nämnda bestämmelserna i arbetstidslagen får även en arbetsgivare som enligt

17 § lagen om arbetsavtal tillämpar ett kollektivavtal iakttat arbetstidsbestämmelserna i ett allmänt bindande kollektivavtal som sådana, dvs. både bestämmelser som är förmånligare för arbetstagaren än lagbestämmelserna och bestämmelser som avviker från lagen till arbetstagarens nackdel.

Enligt 9 § arbetstidslagen kan arbetsgivare och arbetstagarföreningar vars verksamhetsområde omfattar hela landet komma överens om en ordinarie arbetstid som avviker från vad som bestäms i lagens 6-8 §. I 10 § bestäms dessutom uttryckligen att en arbetsgivare som enligt 17 § lagen om arbetsavtal iakttar ett kollektivavtal har rätt att ingå lokala avtal om ordinarie arbetstid. Enligt 40 § arbetstidslagen kan genom kollektivavtal överenskommas om bl.a. tid som räknas in i arbetstiden, arrangemang som gäller flexibel arbetstid, ersättningar för överskridande av ordinarie arbetstid, vilotider och nattarbete. I 40 § finns inte någon bestämmelse om att en arbetsgivare som iakttar ett allmänt bindande kollektivavtal har rätt att ingå lokala avtal som baserar sig på kollektivavtal.

Bestämmelserna i ett allmänt bindande kollektivavtal iakttas som arbetsavtalsvillkor i arbetsförhållanden mellan en icke organiserad arbetsgivare och arbetstagaren. Bestämmelserna har således inte samma rättverkningsområde som kollektivavtalen.

Skyldigheten att iakttä ett allmänt bindande kollektivavtal är inte förenad med den tillsynsplikt som föreskrivs i lagen om kollektivavtal. Å andra sidan skall inte heller bestämmelserna gällande fredsplikt iakttas i företag där ett kollektivavtal tillämpas med stöd av 17 § lagen om arbetsavtal. Tvister som gäller bestämmelserna i ett allmänt bindande kollektivavtal hör till en allmän domstols kompetens. Tillsynen över att allmänt bindande kollektivavtal iakttas hör till arbetskyddsmyndigheternas uppgifter.

1.2. Föreslagna ändringar

Syftet med propositionen är att försätta en arbetsgivare som iakttar ett kollektivavtal med stöd av 17 § 1 och 2 mom. lagen om arbetsavtal i samma ställning som en sådan arbetsgivare som tillämpar ett kollektivavtal med stöd av 4 § lagen om kollektivavtal. Det föreslås därför att till 28 § 2 mom. och 47 j § 2 mom. lagen om arbetsavtal, 16 § 2 mom. semesterlagen och 13 § lagen om studiedighet fogas en bestämmelse, enligt

vilken även sådana arbetsgivare som enligt 17 § 1 och 2 mom. lagen om arbetsavtal är skyldiga att iakttä ett kollektivavtal skall få iakttä sådana kollektivavtalsbestämmelser som baserar sig på ovan nämnda bestämmelser i sådana arbetsförhållanden där de skall iakttä ett allmänt bindande kollektivavtal.

Enligt de föreslagna bestämmelserna skall dock arbetsgivare som inte har organiserat sig få iakttä endast sådana kollektivavtalsbestämmelser som på basis av ett kollektivavtal direkt kan tillämpas som villkor i ett arbetsförhållande. Om däremot innehållet i en bestämmelse som avviker från lagen enligt kollektivavtalet har lämnats öppet för att överenskommas i ett lokalt avtal, har en arbetsgivare som iakttar ett allmänt bindande kollektivavtal inte rätt att tillämpa den nämnda bestämmelsen. De föreslagna bestämmelserna berättigar således inte arbetsgivare som iakttar ett allmänt bindande kollektivavtal att ingå lokala avtal som baserar sig på kollektivavtal.

Den föreslagna ändringen av 28 § 2 mom. *lagen om arbetsavtal* innebär att en arbetsgivare som iakttar ett allmänt bindande kollektivavtal får tillämpa också sådana bestämmelser i kollektivavtalet som begränsar de rättigheter som enligt 28 § 1 mom. tillkommer arbetstagaren. I kollektivavtalen bestäms bl.a. att arbetsgivaren är skyldig att betala lön för sjukdomstid först från början av den andra av de sjukdomsdagar som skulle ha varit arbetsdagar om arbetstagaren hade varit i arbete. I kollektivavtalen har dessutom allmänt överenskommit om att den regel om en karensdag som avses ovan inte skall iakttas, om arbetsförhållandet har varit en bestämd tid innan arbetstagaren insjuknade. Tiden varierar enligt bransch från några månader till ett par år. I vissa kollektivavtal har arbetstagarens rätt till lön för sjukdomstid begränsats till att gälla endast arbetsförhållanden som fortgått minst en månad.

Likaså föreslås att 16 § 2 mom. *semesterlagen* ändras så att arbetsgivare som iakttar ett allmänt bindande kollektivavtal skall få iakttä sådana bestämmelser som överenskommit med stöd av den nämnda bestämmelsen och som på något sätt minskar eller ändrar sådana förmåner eller arrangemang för arbetstagaren vilka baserar sig på lagens tvingande bestämmelser. Med stöd av 16 § 2 mom. semesterlagen har det i vissa allmänt bindande kollektivavtal överenskommit om

bl.a. periodisering av semesterlönen, uppdelning av semestern och bestämmande av tiden för den del av semestern som beviljas utanför den lagbestämda semesterperioden.

I de allmänt bindande kollektivavtal som avses i 17 § lagen om arbetsavtal finns däremot knappast alls några kollektivavtalsbestämmelser som överenskommit med stöd av 47 j § lagen om arbetsavtal eller 13 § lagen om studieledighet.

I 13 § i den gällande *lagen om studieledighet* finns inga bestämmelser om i vilka arbetstagares arbetsförhållanden kollektivavtalsbestämmelser som utfärdats med stöd av paragrafen får tillämpas. Det föreslås därför att ett 2 mom. fogas till paragrafen. Enligt momentet skall både arbetsgivare som iaktar ett kollektivavtal med stöd av 4 § lagen om kollektivavtal och arbetsgivare som iaktar ett kollektivavtal med stöd av 17 § lagen om arbetsavtal ha rätt att tillämpa kollektivavtalsbestämmelser som utfärdats med stöd av 1 mom. Regleringen motsvarar 28 § 2 mom. och 47 j § 2 mom. lagen om arbetsavtal samt 16 § 2 mom. semesterlagen.

Enligt de föreslagna bestämmelserna i 28 § 2 mom. och 47 j § 2 mom. lagen om arbetsavtal, 16 § 2 mom. semesterlagen samt 13 § 2 mom. lagen om studieledighet skall tillämpningen av bestämmelserna i kollektivavtal efter avtalsperiodens slut bestämmas på samma sätt oberoende av om kollektivavtalet iaktas med stöd av 4 § lagen om kollektivavtal eller 17 § lagen om arbetsavtal. En bestämmelse i kollektivavtalet får iaktas efter det att den period för vilken kollektivavtalet gäller har löpt ut till dess ett nytt kollektivavtal träder i kraft, om detta har avtalats genom arbetsavtal.

2. Propositionens verkningar

Enligt de föreslagna bestämmelserna skall en arbetsgivare som med stöd av 17 § lagen om arbetsavtal iaktar ett kollektivavtal få tillämpa direkt tillämpliga kollektivavtalsbestämmelser som uppgjorts med stöd av de bestämmelser som avses ovan på samma sätt som en arbetsgivare som är bunden av kollektivavtalet. Syftet med propositionen är att i fråga om tillämpningen av de nämnda bestämmelserna försätta arbetsgivarna i samma ställning oavsett om de i egenskap av organiserade är bundna av kollektivavtalet för sin bransch eller om de med stöd av 17 § lagen om arbetsavtal är skyldiga att iaktta ett

kollektivavtal. Förslagen syftar således till att försätta företag i samma inbördes konkurrensställning när det gäller de minimivillkor som skall iaktas i arbetsförhållanden.

Propositionen bedöms inte ha några betydande ekonomiska verkningar för företagen inom den privata sektorn. Propositionen har inga statsekonomiska verkningar.

Det system med allmänt bindande avtal som baserar sig på 17 § lagen om arbetsavtal syftar till att garantera samtliga arbetstagare minimiarbetsvillkor som skall tillämpas inom olika branscher. Bestämmelsen syftar således till att försätta arbetstagare som arbetar i företag som inte har organiserat sig på samma nivå i fråga om löneförmåner, anställningsskydd och arbetarskydd som arbetstagare på det organiserade fältet. De föreslagna bestämmelserna påverkar inte nivån i fråga om de minimivillkor som skall tillämpas i en bransch. På så sätt försätter de föreslagna ändringarna arbetstagare som arbetar inom en bransch i samma ställning när det gäller de minimivillkor som tillämpas, oavsett om de är anställda hos en organiserad eller en icke organiserad arbetsgivare.

3. Beredningen av propositionen

När regeringen avlät den proposition (RP 78/1996 rd) som ledde till att bestämmelsen om lön under sjukdomstid (459/1997) ändrades, konstaterade den att till riksdagen avlåts i samband med totalreformen av lagen om arbetsavtal eller annars år 1998 förslag till bestämmelser genom vilka företag som omfattas av ett allmänt bindande kollektivavtal ges möjlighet att efter en separat utredning om dess beskaffenhet och räckvidd tillämpa även i kollektivavtal överenskomna bestämmelser på en lägre nivå än arbetslagarna.

När statsrådet förlängde mandatperioden för arbetsavtalskommittén gav det kommittén ett specialuppdrag att före den 30 september 1998 bereda förslag till bestämmelser som garanterar företag som omfattas av ett allmänt bindandesystem möjlighet att tillämpa också sådan bestämmelser i ett allmänt bindande kollektivavtal genom vilka de förmåner som enligt arbetslagstiftningen tillkommer arbetstagarna har minskats eller begränsats.

Arbetsavtalskommittén kunde inte enas i frågan. Eftersom löntagarpartens och arbetsgivarpartens åsikter avvek från varandra i hög grad, sände kommitténs ordförande en

skrivelse till statsrådet. Som bilaga fanns tre alternativa lösningsmodeller.

Propositionen baserar sig på regeringens överenskommelse av den 22 oktober 1998. Propositionen har därefter beretts som tjänsteuppdrag vid arbetsministeriet.

4. Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter att de har antagits och blivit stadfästa.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om ändring av 28 och 47 j § lagen om arbetsavtal**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 30 april 1970 om arbetsavtal (320/1970) 28 § 2 mom. och 47 j § 2 mom., av dessa lagrum det sistnämnda sådant det lyder i lag 595/1991, som följer:

28 §

Lön för sjukdomstid

Arbetsstagarens rätt enligt 1 mom. får begränsas endast genom kollektivavtal. En arbetsgivare som enligt lagen om kollektivavtal (436/1946) är bunden av kollektivavtal får tillämpa en bestämmelse i kollektivavtalet också på de arbetstagare som inte är bundna av kollektivavtalet, men i vilkas arbetsförhållanden bestämmelserna i kollektivavtalet annars skall iakttas. Också en arbetsgivare som enligt 17 § 1 och 2 mom. är skyldig att iakttä kollektivavtalet får tillämpa de nämnda kollektivavtalsbestämmelserna i de arbetsförhållanden där han skall iakttä ett allmänt bindande kollektivavtal, om inte tillämpningen av bestämmelsen förutsätter ett lokalt avtal. Har så överenskommit i ett arbetsavtal, får en sådan bestämmelse i kollektivavtalet efter att detta har upphört att gälla och tills ett nytt kollektivavtal träder i kraft, iakttas i de arbetsförhållanden i vilka bestämmelsen skulle få tillämpas om kollektivavtalet fortfarande vore i kraft.

47 j §

Stadgandenas tvingande natur

Arbetsgivarnas och arbetstagarnas riksom-

fattande centralorganisationer har rätt att genom kollektivavtal komma överens om något annat än vad som bestäms i detta kapitel och i 37 § 3 mom. De arbetsgivar- och arbetstagarföreningar som har hela landet som verksamhetsområde har rätt att genom kollektivavtal, utom vad beträffar 47 f §, komma överens om något annat än vad som bestäms ovan i detta kapitel och i 37 § 3 mom. Arbetsgivare som enligt lagen om kollektivavtal är bundna vid ett sådant kollektivavtal får tillämpa dylika avtalsbestämmelser även på de arbetstagare som inte är bundna av kollektivavtalet, men beträffande vilkas arbetsförhållanden bestämmelserna i avtalet i övrigt skall tillämpas. Också en arbetsgivare som enligt 17 § 1 och 2 mom. är skyldig att iakttä kollektivavtalet får tillämpa de nämnda kollektivavtalsbestämmelserna i de arbetsförhållanden där han skall iakttä ett allmänt bindande kollektivavtal, om inte tillämpningen av bestämmelsen förutsätter ett lokalt avtal. Har i ett arbetsavtal så överenskommit, får dylika bestämmelser i ett kollektivavtal, efter att detta har upphört att gälla och tills ett nytt kollektivavtal träder i kraft, iakttas i de arbetsförhållanden på vilka bestämmelserna skulle få tillämpas om kollektivavtalet fortfarande vore i kraft.

Denna lag träder i kraft den 199 .

2.

Lag**om ändring av 16 § semesterlagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i semesterlagen av den 30 mars 1973 (272/1973) 16 § 2 mom., sådant det lyder i lag 530/1991, som följer:

16 §

Stadgandenas ovillkorlighet

Arbetsgivar- och arbetstagarföreningar med hela landet såsom verksamhetsområde har likväl rätt att ingå avtal om att låta vintersemester ingå i en mellan parterna överenskommen förkortning av arbetstiden, om semesterperioden, om semesterns längd då den fastställs enligt andra meningen i 3 § 3 mom., om sparad ledighet, om uppdelning av semester samt om uträkning och utbetalning av semesterlön och semesterersättning även på något annat sätt än det som bestäms i denna lag. Sådana bestämmelser i kollektivavtal får en av avtalet enligt lagen om kollektivavtal (436/1946) bunden arbetsgivare tillämpa även på arbetstagare som inte

är bundna av kollektivavtalet, men i vilkas arbetsförhållanden dess bestämmelser i övrigt iakttas. Också en arbetsgivare som enligt 17 § 1 och 2 mom. lagen om arbetsavtal är skyldig att iakttas kollektivavtalet får tillämpa de nämnda kollektivavtalsbestämmelserna i de arbetsförhållanden där han skall iakttas ett allmänt bindande kollektivavtal, om inte tillämpningen av bestämmelsen förutsätter ett lokalt avtal. Har så överenskommits i arbetsavtalet, får sådana bestämmelser i kollektivavtalet iakttas även efter det att detta har upphört att gälla tills ett nytt kollektivavtal har trätt i kraft i de arbetsförhållanden på vilka bestämmelserna skulle få tillämpas, om kollektivavtalet fortfarande vore i kraft.

Denna lag träder i kraft den 199 .

3.

Lag**om ändring av 13 § lagen om studieledighet**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 13 § lagen den 9 mars 1979 om studieledighet (273/1979), sådant detta lagrum lyder i lag 1178/1993, ett nytt 2 mom. som följer:

13 §

En arbetsgivare som enligt lagen om kollektivavtal (436/1946) är bunden av ett kollektivavtal får tillämpa de kollektivavtalsbestämmelser som utfärdats med stöd av 1 mom. också på de arbetstagare som inte är bundna av kollektivavtalet, men i vilkas ar-

betsförhållanden bestämmelserna i kollektivavtalet annars skall iakttas. Också en arbetsgivare som enligt 17 § 1 och 2 mom. lagen om arbetsavtal (320/1970) är skyldig att iakttas kollektivavtalet får tillämpa de nämnda kollektivavtalsbestämmelserna i de arbetsförhållanden där han skall iakttas ett allmänt bindande kollektivavtal, om inte tillämpningen av bestämmelsen förutsätter ett

1.

Lag

om ändring av 28 och 47 j § lagen om arbetsavtal

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 30 april 1970 om arbetsavtal (320/1970) 28 § 2 mom. och 47 j § 2 mom., av dessa lagrum det sistnämnda sådant det lyder i lag 595/1991, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

28 §

Lön för sjukdomstid

Arbetstagaren enligt 1 mom. tillkommande rätt må begränsas endast genom kollektivavtal. Bestämmelse i kollektivavtal må av avtalet bunden arbetsgivare tillämpa även på de arbetstagare, som icke är bundna av kollektivavtalet, men i vilkas arbetsförhållanden kollektivavtalets bestämmelser eljest iakttagas. Är i arbetsavtal så överenskommet, må dylik bestämmelse i kollektivavtalet, efter det kollektivavtalet upphört att gälla, iakttagas tills nytt kollektivavtal träder i kraft i de arbetsförhållanden, i vilka bestämmelsen skulle få tillämpas, om kollektivavtalet fortfarande vore i kraft.

Arbetstagarens rätt enligt 1 mom. får begränsas endast genom kollektivavtal. En arbetsgivare som enligt lagen om kollektivavtal (436/1946) är bunden av kollektivavtal får tillämpa en bestämmelse i kollektivavtalet också på de arbetstagare som inte är bundna av kollektivavtalet, men i vilkas arbetsförhållanden bestämmelserna i kollektivavtalet annars skall iakttagas. Också en arbetsgivare som enligt 17 § 1 och 2 mom. är skyldig att iaktta kollektivavtalet får tillämpa de nämnda kollektivavtalsbestämmelserna i de arbetsförhållanden där han skall iaktta ett allmänt bindande kollektivavtal, om inte tillämpningen av bestämmelsen förutsätter ett lokalt avtal. Har så överenskommit i ett arbetsavtal, får en sådan bestämmelse i kollektivavtalet efter att detta har upphört att gälla och tills ett nytt kollektivavtal träder i kraft, iakttagas i de arbetsförhållanden i vilka bestämmelsen skulle få tillämpas om kollektivavtalet fortfarande vore i kraft.

47 j §

Stadgandenas tvingande natur

Arbetsgivarnas och arbetstagarnas riksfattande centralorganisationer har rätt att genom kollektivavtal komma överens om något annat än vad som stadgas i detta kapitel och i 37 § 3 mom. De arbetsgivar- och arbetstagarföreningar som har hela landet som verksamhetsområde har rätt att genom

Arbetsgivarnas och arbetstagarnas riksfattande centralorganisationer har rätt att genom kollektivavtal komma överens om något annat än vad som bestäms i detta kapitel och i 37 § 3 mom. De arbetsgivar- och arbetstagarföreningar som har hela landet som verksamhetsområde har rätt att genom

Gällande lydelse

kollektivavtal, utom vad beträffar 47 f §, komma överens om något annat än vad som stadgas ovan i detta kapitel och i 37 § 3 mom. Arbetsgivare som är bundna vid ett sådant kollektivavtal får tillämpa dylika avtalsbestämmelser även på de arbetstagare som inte är bundna av kollektivavtalet, men beträffande vilkas arbetsförhållanden bestämmelserna i avtalet i övrigt skall tillämpas. Har i ett arbetsavtal så överenskommits, får nämnda bestämmelser i ett kollektivavtal, efter att detta har upphört att gälla till dess ett nytt kollektivavtal träder i kraft, iakttas i fråga om arbetsförhållanden på vilka det vore tillåtet att tillämpa bestämmelserna, om kollektivavtalet fortfarande vore i kraft.

Föreslagen lydelse

kollektivavtal, utom vad beträffar 47 f §, komma överens om något annat än vad som bestäms ovan i detta kapitel och i 37 § 3 mom. Arbetsgivare som *enligt lagen om kollektivavtal* är bundna vid ett sådant kollektivavtal får tillämpa dylika avtalsbestämmelser även på de arbetstagare som inte är bundna av kollektivavtalet, men beträffande vilkas arbetsförhållanden bestämmelserna i avtalet i övrigt skall tillämpas. *Också en arbetsgivare som enligt 17 § 1 och 2 mom. är skyldig att iaktta kollektivavtalet får tillämpa de nämnda kollektivavtalsbestämmelserna i de arbetsförhållanden där han skall iaktta ett allmänt bindande kollektivavtal, om inte tillämpningen av bestämmelsen förutsätter ett lokalt avtal.* Har i ett arbetsavtal så överenskommits, får dylika bestämmelser i ett kollektivavtal, efter att detta har upphört att gälla och tills ett nytt kollektivavtal träder i kraft, iakttas i de arbetsförhållanden på vilka bestämmelserna skulle få tillämpas om kollektivavtalet fortfarande vore i kraft.

Denna lag träder i kraft den 199 .

2.**Lag****om ändring av 16 § semesterlagen**

I enlighet med riksdagens beslut ändras i semesterlagen av den 30 mars 1973 (272/1973) 16 § 2 mom., sådant det lyder i lag 530/1991, som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

16 §

Stadgandenas ovillkorlighet

 Arbetsgivar- och arbetstagarföreningar med hela landet såsom verksamhetsområde har likväl rätt att ingå avtal om att låta vintersemestern ingå i en mellan parterna överenskommen förkortning av arbetstiden, om

 Arbetsgivar- och arbetstagarföreningar med hela landet såsom verksamhetsområde har likväl rätt att ingå avtal om att låta vintersemestern ingå i en mellan parterna överenskommen förkortning av arbetstiden, om

Gällande lydelse

semesterperioden, om semesterns längd då den fastställs enligt andra meningen i 3 § 3 mom., om sparad ledighet, om uppdelning av semester samt om uträkning och utbetalning av semesterlön och semesterersättning även på något annat sätt än det som stadgas i denna lag. Sådana bestämmelser i kollektivavtal får en av avtalet bunden arbetsgivare tillämpa även på arbetstagare som inte är bundna av kollektivavtalet, men i vilkas arbetsförhållanden dess bestämmelser i övrigt iakttas. Har så överenskommit i arbetsavtalet, får sådana bestämmelser i kollektivavtalet iakttas även efter det att detta har upphört att gälla, tills ett nytt kollektivavtal har trätt i kraft i de arbetsförhållanden på vilka bestämmelserna skulle få tillämpas, om kollektivavtalet fortfarande vore i kraft.

Föreslagen lydelse

semesterperioden, om semesterns längd då den fastställs enligt andra meningen i 3 § 3 mom., om sparad ledighet, om uppdelning av semester samt om uträkning och utbetalning av semesterlön och semesterersättning även på något annat sätt än det som bestäms i denna lag. Sådana bestämmelser i kollektivavtal får en av avtalet *enligt lagen om kollektivavtal (436/1946)* bunden arbetsgivare tillämpa även på arbetstagare som inte är bundna av kollektivavtalet, men i vilkas arbetsförhållanden dess bestämmelser i övrigt iakttas. *Också en arbetsgivare som enligt 17 § 1 och 2 mom. lagen om arbetsavtal är skyldig att iakttä kollektivavtalet får tillämpa de nämnda kollektivavtalsbestämmelserna i de arbetsförhållanden där han skall iakttä ett allmänt bindande kollektivavtal, om inte tillämpningen av bestämmelsen förutsätter ett lokalt avtal.* Har så överenskommit i arbetsavtalet, får sådana bestämmelser i kollektivavtalet iakttas även efter det att detta har upphört att gälla tills ett nytt kollektivavtal har trätt i kraft i de arbetsförhållanden på vilka bestämmelserna skulle få tillämpas, om kollektivavtalet fortfarande vore i kraft.

Denna lag träder i kraft den 199 .

3.

Lag**om ändring av 13 § lagen om studieledighet**

I enlighet med riksdagens beslut fogas till 13 § lagen den 9 mars 1979 om studieledighet (273/1979), sådant detta lagrum lyder i lag 1178/1993, ett nytt 2 mom. som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

13 §

En arbetsgivare som enligt lagen om kollektivavtal (436/1946) är bunden av ett

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

kollektivavtal får tillämpa de kollektivavtalsbestämmelser som utfärdats med stöd av 1 mom. också på de arbetstagare som inte är bundna av kollektivavtalet, men i vilkas arbetsförhållanden bestämmelserna i kollektivavtalet annars skall iakttas. Också en arbetsgivare som enligt 17 § 1 och 2 mom. lagen om arbetsavtal (320/1970) är skyldig att iakttä kollektivavtalet får tillämpa de nämnda kollektivavtalsbestämmelserna i de arbetsförhållanden där han skall iakttä ett allmänt bindande kollektivavtal, om inte tillämpningen av bestämmelsen förutsätter ett lokalt avtal. Har så överenskommit i ett arbetsavtal, får sådana bestämmelser i kollektivavtalet iakttas efter det att kollektivavtalet har upphört att gälla tills ett nytt kollektivavtal träder i kraft i sådana arbetsförhållanden där bestämmelserna skulle få tillämpas, om kollektivavtalet fortfarande vore i kraft.

Denna lag träder i kraft den 199 .